

Alba

Graduate
Business
School

RCI

RECRUITMENT | CONFIDENCE | INDEX

RCI 2023-A

Αποτελέσματα Έρευνας

Αύγουστος 2023

Περιεχόμενα

Περιεχόμενα	ii
Εισαγωγή.....	3
Μέρος 1 ^ο : Δημογραφικά Στοιχεία	5
Μέρος 2 ^ο : Το Βαρόμετρο	7
Μέρος 3 ^ο : Προσδοκίες για το Μέλλον	9
Μέρος 4 ^ο : Η Επίδραση της Κρίσης	12
Μέρος 5 ^ο – Ειδικό Θέμα: Επιδημία COVID-19: Ένας χρόνος μετά	15
Συμπεράσματα	23

Εισαγωγή

Ο Δείκτης RCI (Recruitment Confidence Index - Δείκτης Τάσεων Αγοράς Εργασίας) είναι μία έρευνα καταγραφής τάσεων στην αγορά εργασίας, ιδιαίτερα σε σχέση με ενέργειες προσέλκυσης και επιλογής προσωπικού. Αποτυπώνει το κλίμα ειδικά μεταξύ των στελεχών τμημάτων διοίκησης προσωπικού του ιδιωτικού τομέα της οικονομίας και παρέχει μία βασική πηγή πληροφόρησης για την κινητικότητα στην αγορά εργασίας το αμέσως επόμενο χρονικό διάστημα. Αποτελεί διαχρονικά έναν αξιόπιστο οδηγό αποφάσεων καθώς εμφανίζεται να συσχετίζεται στενά με τις εξελίξεις στην εθνική οικονομία.

Σκοπός της έρευνας είναι η παρουσίαση των προσδοκώμενων τάσεων στην πρόσληψη προσωπικού και συγχρόνως η ανάλυση της υπάρχουσας κατάστασης των εταιρειών στη χώρα μας. Με τον τρόπο αυτό, το αντικείμενο της έρευνας επικεντρώνεται στην προκαταρκτική απεικόνιση των διαδικασιών προσέλκυσης και επιλογής προσωπικού στις επιχειρήσεις που εδρεύουν στην Ελλάδα. Η μελέτη εστιάζεται στην καταγραφή αυτών των πρακτικών, στην αποτύπωση της συχνότητας εφαρμογής τους, στην αποτελεσματικότητά τους, καθώς και στη διερεύνηση ευρύτερων κοινωνικών ή εταιρικών παραμέτρων που επηρεάζουν το βαθμό εφαρμογής των πρακτικών αυτών.

Ο Δείκτης RCI περιλαμβάνει μια σειρά από εξειδικευμένες ερωτήσεις σχετικά με την προσέλκυση και επιλογή εργαζομένων. Παρουσιάζει αναλυτικά τα αποτελέσματα ανά ερώτηση αποτελώντας σημαντικό σημείο αναφοράς αλλά και εργαλείο πρόβλεψης διαθέσιμο σε όλες τις επιχειρήσεις που δραστηριοποιούνται στην Ελλάδα. Τέλος, η έρευνα καταγράφει με τον πλέον παραστατικό τρόπο το γενικότερο κλίμα που επικρατεί στην επιχειρηματική αγορά υπό τις παρούσες συνθήκες τόσο για τους τελευταίους 6 μήνες όσο και τις προβλέψεις για το επόμενο εξάμηνο.

Τιμές του Δείκτη RCI μεγαλύτερες του 100 μεταφράζονται σε αναμενόμενη αύξηση ενώ τιμές μικρότερες του 100 δηλώνουν σχετική μείωση των δραστηριοτήτων προσέλκυσης και επιλογής προσωπικού. Ο δείκτης RCI προκύπτει από τις εκτιμήσεις των στελεχών επιχειρήσεων που συμμετέχουν στην έρευνα για μελλοντική άνοδο, στασιμότητα ή πτώση στις εξής κατηγορίες:

- Εταιρικές ενέργειες προσέλκυσης και επιλογής νέου προσωπικού
- Αριθμός εργαζομένων στην επιχείρηση
- Αριθμός θέσεων που δεν θα καλυφθούν
- Οικειοθελείς αποχωρήσεις προσωπικού – staff turnover
- Δυσκολίες που εκτιμούν ότι θα συναντήσουν στην προσέλκυση και επιλογή νέου προσωπικού
- Μεταβολές στη ζήτηση του βασικού προϊόντος/ υπηρεσίας της επιχείρησης

Η έρευνα RCI διεξάγεται ανελλιπώς στην Ελλάδα από το 2006. Ξεκίνησε το 1999 στη Μεγ. Βρετανία από το Cranfield School of Management σε συνεργασία με την εφημερίδα Daily Telegraph. Έχει κατά καιρούς διεξαχθεί και σε άλλες ευρωπαϊκές χώρες όπως στην Ισπανία, την Πορτογαλία και την Ουκρανία.

Για τις ανάγκες της έρευνας, σχεδιάστηκε ο δικτυακός τόπος <http://www.alba.edu.gr/faculty-research/about-applied-research-and-innovation/rci/> στην ιστοσελίδα του Alba Graduate Business School, The American College of Greece. Στον συγκεκριμένο δικτυακό τόπο κάθε ενδιαφερόμενος έχει

τη δυνατότητα να αντλήσει γενικές πληροφορίες για την έρευνα και το ιστορικό της, καθώς και παλαιότερες μελέτες της έρευνας.

Η έρευνα RCI 2023A διεξήχθη το χρονικό διάστημα 14 Ιουλίου – 28 Αυγούστου 2023. Με αφορμή τη συμπλήρωση ενός έτους από την ολοκλήρωση της πανδημίας COVID-19 επιλέχθηκε ως ειδικό θέμα να επιχειρηθεί μία περισσότερο ψύχραιμη ματιά και αποστασιοποιημένη αξιολόγηση της επίδραση της πανδημίας στις ελληνικές επιχειρήσεις. Στάλθηκαν περισσότερες από 2.000 προσκλήσεις συμμετοχής στην έρευνα μέσω ηλεκτρονικού ταχυδρομείου σε στελέχη εταιρειών που εδρεύουν στην Ελλάδα, τα στοιχεία επικοινωνίας των οποίων ανήκουν στη βάση δεδομένων του Alba Graduate Business School. Οι προσκλήσεις αφορούσαν κυρίως στελέχη του τμήματος Ανθρώπινου Δυναμικού καθώς και της Γενικής Διεύθυνσης (top management). Η έρευνα προωθήθηκε από το Career & Alumni Office του Alba, καθώς και συλλογικούς επαγγελματικούς φορείς (ΣΔΑΔΕ) και κλαδικά έντυπα (HR Professional & Workforce) τους οποίους το Alba και το τμήμα Applied Research & Innovation ευχαριστούν για τη συμβολή τους στην επιτυχή διεξαγωγή της έρευνας. Συνολικά συγκεντρώθηκαν 79 αξιοποιήσιμες αποκρίσεις.

Η συγγραφή της αναφοράς των αποτελεσμάτων της έρευνας έγινε από τον κ. Αριστοτέλη Αλεξόπουλο, Director, Applied Research & Innovation, Alba Graduate Business School, The American College of Greece, τον Αύγουστο του 2023.

Χορηγός

Συνεργάτες επικοινωνίας

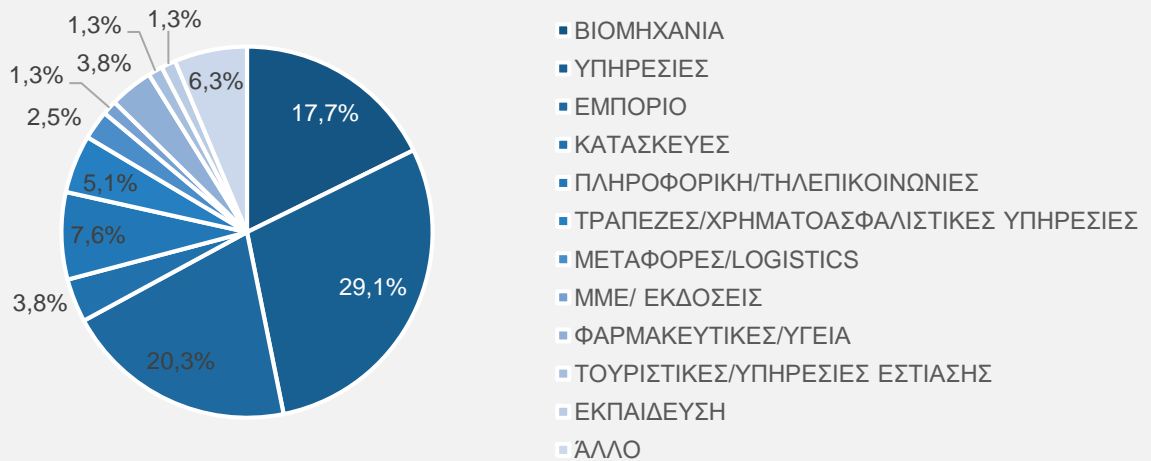
Με την υποστήριξη

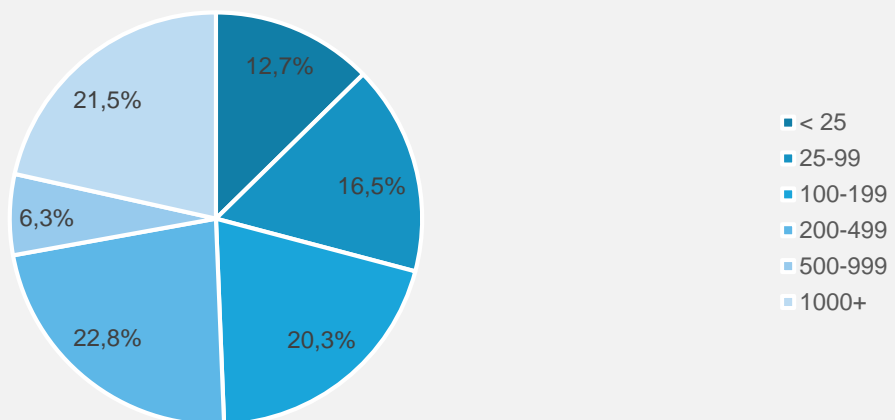
Σύνδεσμος
Διοίκησης
Ανθρώπινου
Δυναμικού
Ελλάδας

Μέρος 1^ο: Δημογραφικά Στοιχεία

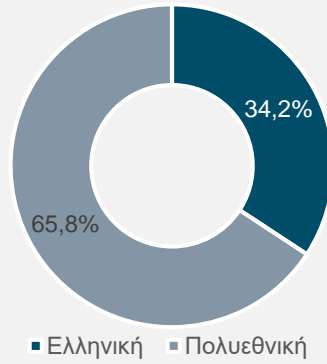
Από τα δημογραφικά στοιχεία (Σχήμα 1 – Σχήμα 5) προκύπτει ότι το δείγμα της έρευνας παρουσιάζει ικανή αντιπροσωπευτικότητα του ιδιωτικού τομέα της ελληνικής οικονομίας – το σύνολο των επιχειρήσεων που συμμετείχαν δήλωσαν ότι δραστηριοποιούνται στον ιδιωτικό τομέα. Η πλειοψηφία προέρχεται από τον τριτογενή τομέα (υπηρεσίες 29,1%, εμπόριο 20,3%, πληροφορική/τηλεπικοινωνίες 7,6%, χρηματοπιστωτικός και ασφαλιστικός τομέας 5,1%). Από τους κλάδους της βιομηχανίας και των κατασκευών προέρχεται συνολικά το 21,5% των εταιρειών που συμμετείχαν. Σχεδόν οι μισές (49,5%) δηλώνουν ότι απασχολούν λιγότερους από 200 εργαζόμενους. Παρουσιάζεται συγκέντρωση των εταιρειών στην Αττική (88,6% του δείγματος δηλώνει παρουσία στην Αττική) αλλά και εκπροσώπηση όλων των γεωγραφικών διαμερισμάτων της χώρας. Τέλος, το 34,2% των συμμετεχόντων χαρακτηρίζει την επιχείρησή του ως «ελληνική» και το υπόλοιπο 65,8% ως «πολυεθνική».

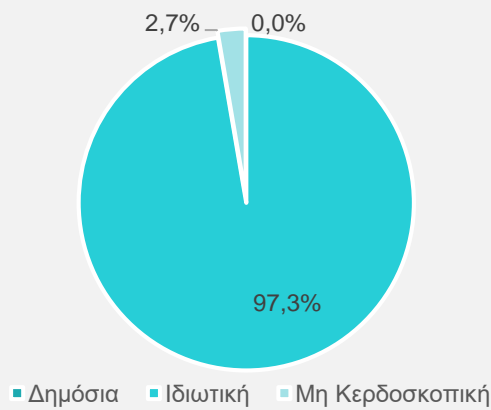
Σχήμα 1: Κλάδος δραστηριότητας

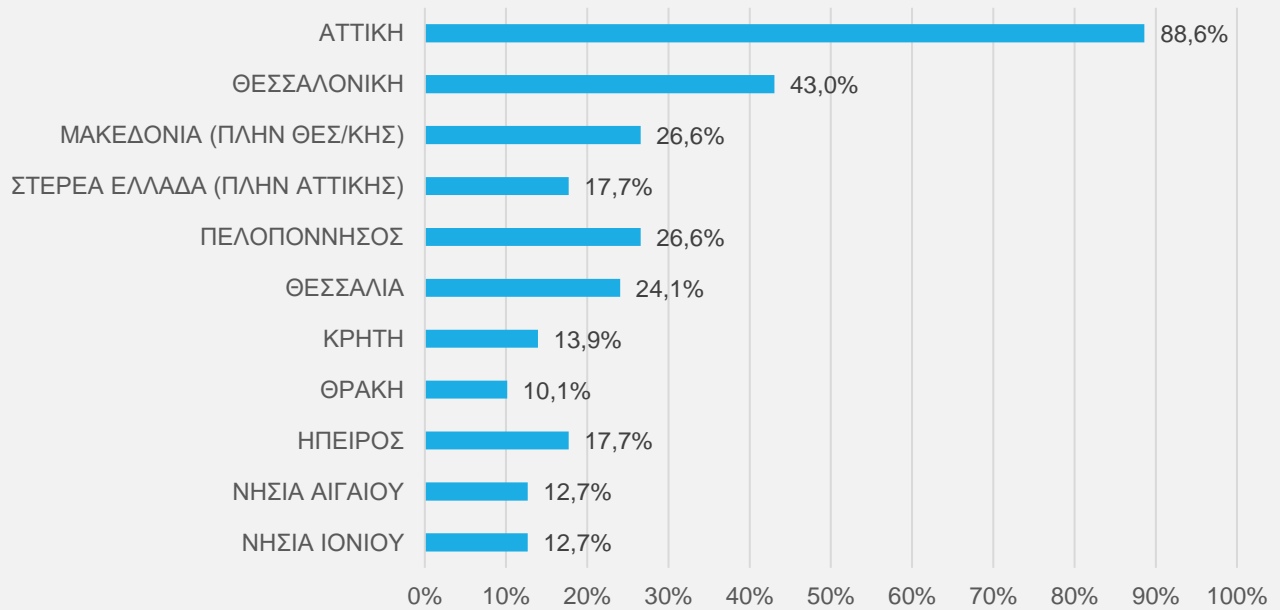
Σχήμα 2: Μέγεθος εταιρείας (αριθμός εργαζομένων)

Σχήμα 3: «Εθνικότητα»

Σχήμα 4: Ιδιοκτησία

Σχήμα 5: Γεωγραφική κατανομή (παρουσία/ δραστηριότητα)

Μέρος 2^ο: Το Βαρόμετρο

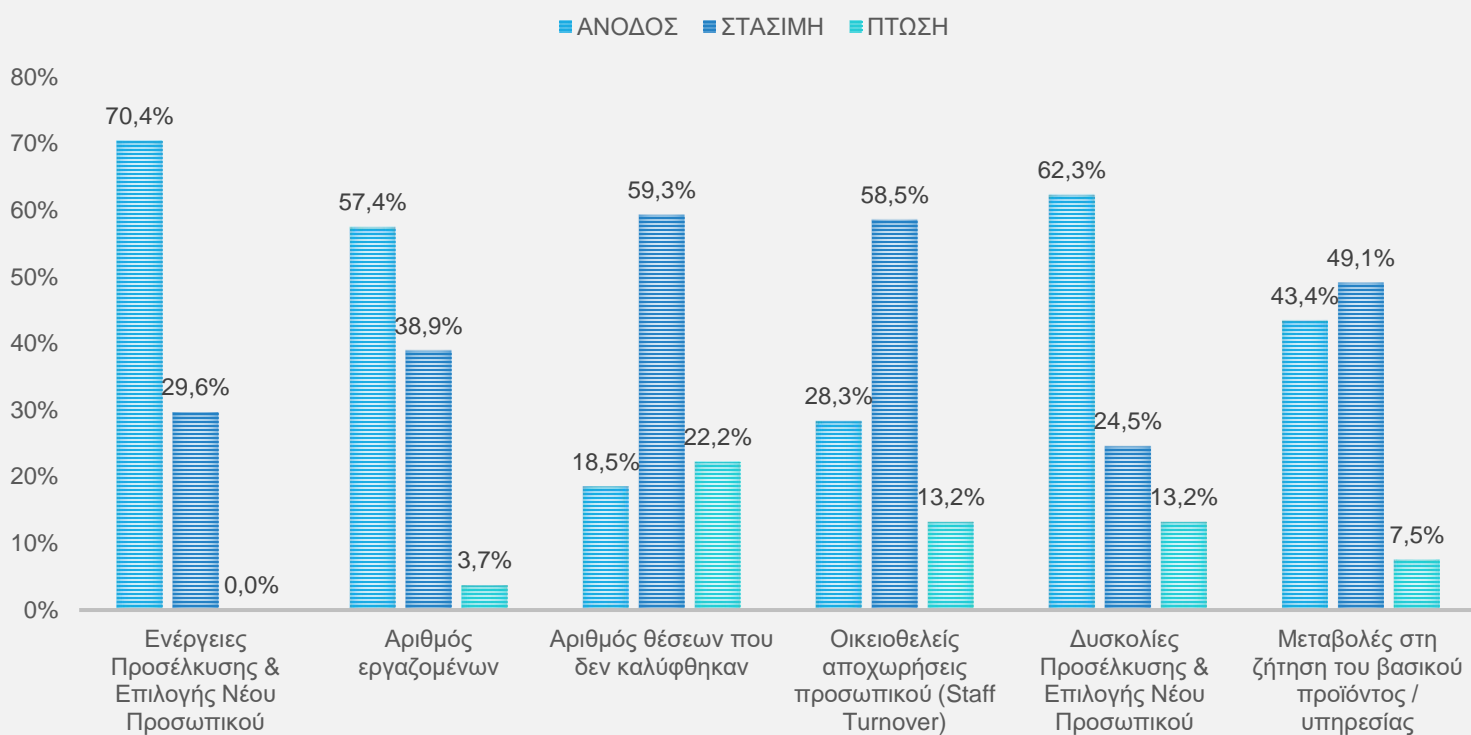
Ο Δείκτης RCI για το α' εξάμηνο του 2023 εμφανίζει σταθεροποιητικές τάσεις. Ο **Γενικός Δείκτης** παρουσίασε μικρή πτώση κατά 1,7 μονάδες, από το ιστορικό ρεκόρ του 138,4 στο 2^ο εξάμηνο του 2022, στο **136,7** για το 1^ο εξάμηνο του 2023. Μεγαλύτερη πτώση παρουσίασε ο **Δείκτης εξειδικευμένου και στελεχιακού προσωπικού**, σε **130,9** για το 1^ο εξάμηνο του 2023 από 133,8 για το 2^ο εξάμηνο του 2022.

Οι δείκτες διατηρούνται σε ιστορικά υψηλά επίπεδα, παραμένοντας ουσιαστικά σχετικά σταθεροί με μικρές διορθωτικά μειωτικές τάσεις (Σχήμα 6). Φαίνεται ότι από το 1^ο εξάμηνο του 2021 έχει δημιουργηθεί μία βάση στήριξης του δείκτη γύρω ή πάνω από τα επίπεδα του 130, γεγονός πρωτοφανές στην ιστορική εξέλιξη της έρευνας. Πιθανώς πρόκειται για μία νέα διαμορφούμενη πραγματικότητα όσον αφορά την ελληνική αγορά εργασίας, η οποία χαρακτηρίζεται από στοιχεία κινητικότητας και αυξημένων αναγκών από την πλευρά των επιχειρήσεων.

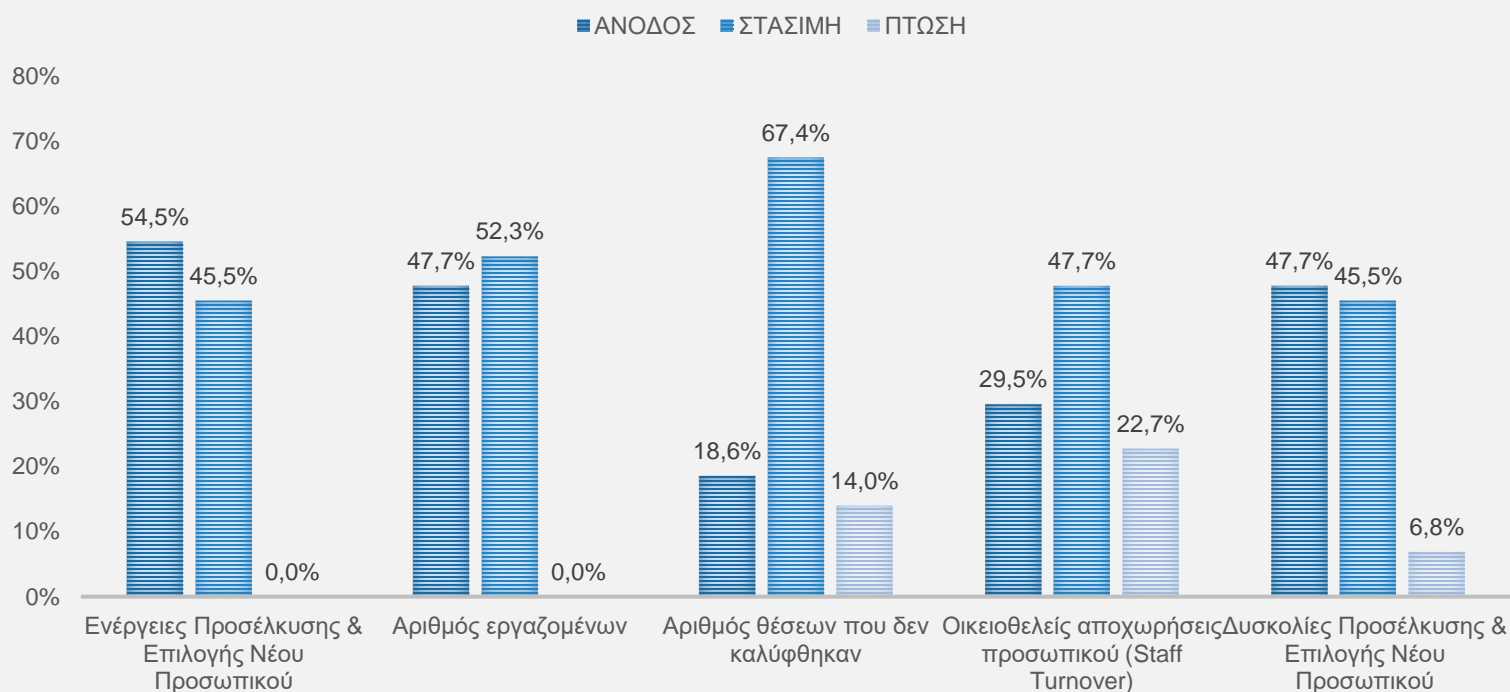
Αυτή η εικόνα ενισχύεται και από τα στοιχεία αναφορικά με τα επιμέρους συστατικά μέρη του Δείκτη RCI (Σχήμα 7 – Σχήμα 8). Συγκεκριμένα, και ειδικά όσον αφορά το γενικό προσωπικό, τα στελέχη HR των ελληνικών επιχειρήσεων αναμένουν μεγάλη αύξηση τόσο στον μελλοντικό αριθμό των εργαζομένων όσο και στις ενέργειες προσέλκυσης. Ωστόσο, η βασική τους ανησυχία φαίνεται ότι είναι οι μεγάλες δυσκολίες που θα αντιμετωπίσουν στην προσέλκυση και επιλογή του νέου προσωπικού. Με άλλα λόγια, φοβούνται ότι, παρά τις ενέργειές τους, δεν θα καταφέρουν να στελεχώσουν τις επιχειρήσεις τους με το νέο προσωπικό που χρειάζονται.

Σχήμα 6: Διαχρονική Εξέλιξη του Δείκτη RCI στην Ελλάδα

Σχήμα 7: Οργανωσιακές Τάσεις – επόμενοι 6 μήνες

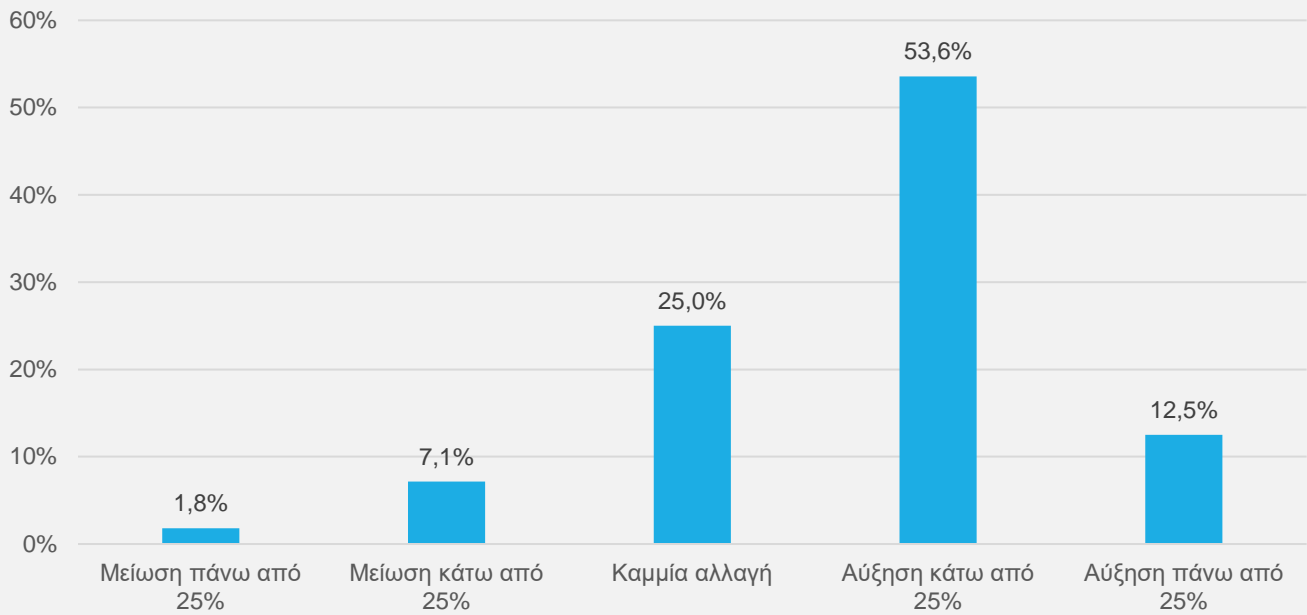

Σχήμα 8: Οργανωσιακές Τάσεις (εξειδικευμένο προσωπικό) – επόμενοι 6 μήνες

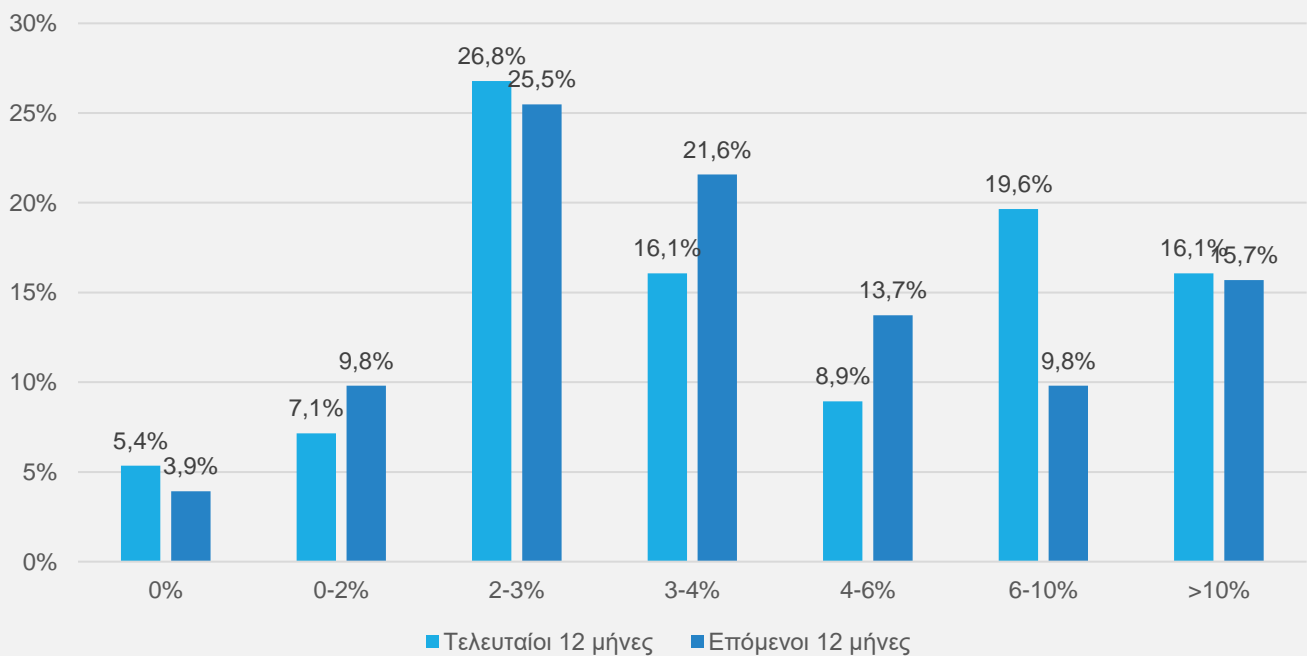
Μέρος 3^ο: Προσδοκίες για το Μέλλον

Η εικόνα της συγκρατημένης αισιοδοξίας για το μέλλον συνεχίζεται και στις εκτιμήσεις για την εξέλιξη των βασικών μεγεθών των σχετιζόμενων με το εργατικό δυναμικό στις ελληνικές επιχειρήσεις. Έτσι, το 66,1% όσων συμμετείχαν στην έρευνα εκτιμά ότι θα υπάρξει αύξηση του αριθμού των εργαζομένων (σε σχέση με το 64,3% της προηγούμενης μέτρησης και το 61,3% της προτελευταίας) ενώ μόλις το 8,9% εκτιμά ότι θα υπάρξει πτώση (σε σχέση με το 12,6% του β' και το 10% του α' εξαμήνου του 2022) (Σχήμα 9). Επίσης, πάνω από εννέα στις δέκα επιχειρήσεις (το 96,1% όσων απάντησαν) εκτιμούν ότι θα μπορέσουν να δώσουν κάποια – έστω και μικρή – αύξηση στον μισθό των εργαζομένων μέσα στο επόμενο εξάμηνο, ενώ ενδιαφέρον είναι ότι το 94,6% των επιχειρήσεων δηλώνει ότι έδωσε κάποια μισθολογική αύξηση στο προσωπικό μέσα στο προηγούμενο εξάμηνο (από το 81,2% το προηγούμενο εξάμηνο) (Σχήμα 10).

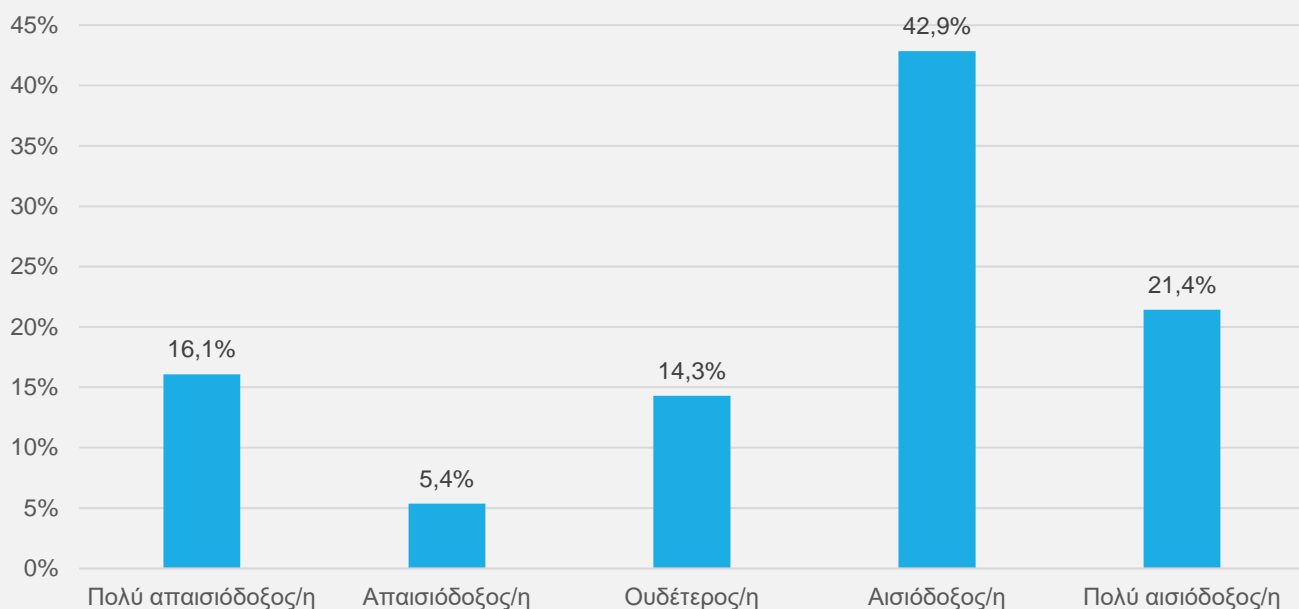
Αύξηση παρουσιάζει το γενικό ποσοστό αισιοδοξίας: το 42,9% των συμμετεχόντων δηλώνει αισιόδοξο για το μέλλον της επιχείρησής του (σε σχέση με το 36,6% του προηγούμενου εξαμήνου) και το 21,4% πολύ αισιόδοξο (σε σχέση με το 14,1% στην προηγούμενη μέτρηση) (Σχήμα 11). Το συνολικό ποσοστό αισιοδοξίας («αισιόδοξος» και «πολύ αισιόδοξος») σημειώνει αύξηση από 50,7% το προηγούμενο εξάμηνο σε 64,3%. Από την άλλη, μείωση παρουσιάζει το ποσοστό απαισιοδοξίας («απαισιόδοξος» και «πολύ απαισιόδοξος») σε 21,4% από 25,4% στην προηγούμενη μέτρηση (Σχήμα 12).

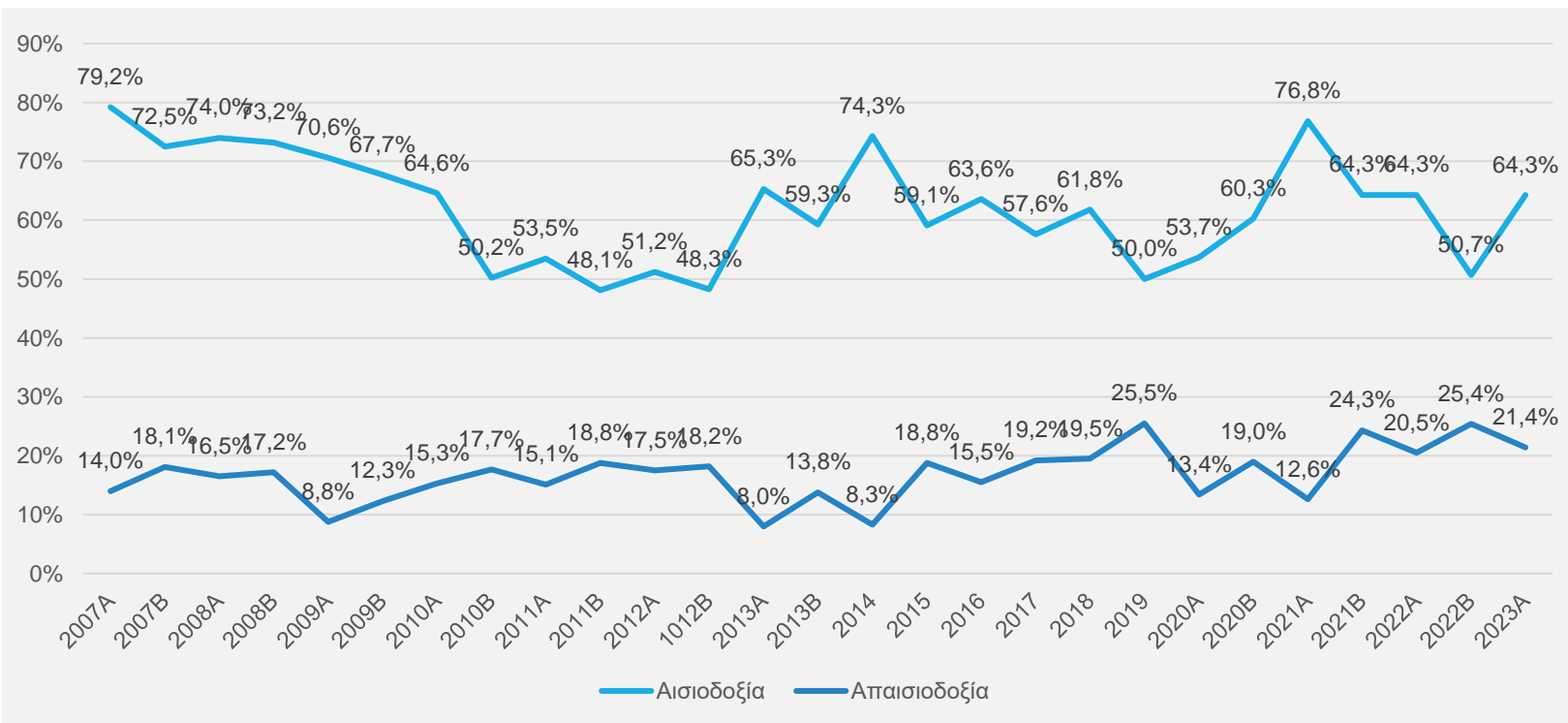
Σχήμα 9: Εκτίμηση μεταβολής αριθμού εργαζομένων

Σχήμα 10: Εκτίμηση μεταβολής μισθών

Σχήμα 11: Ποσοστό αισιοδοξίας/ απαισιοδοξίας

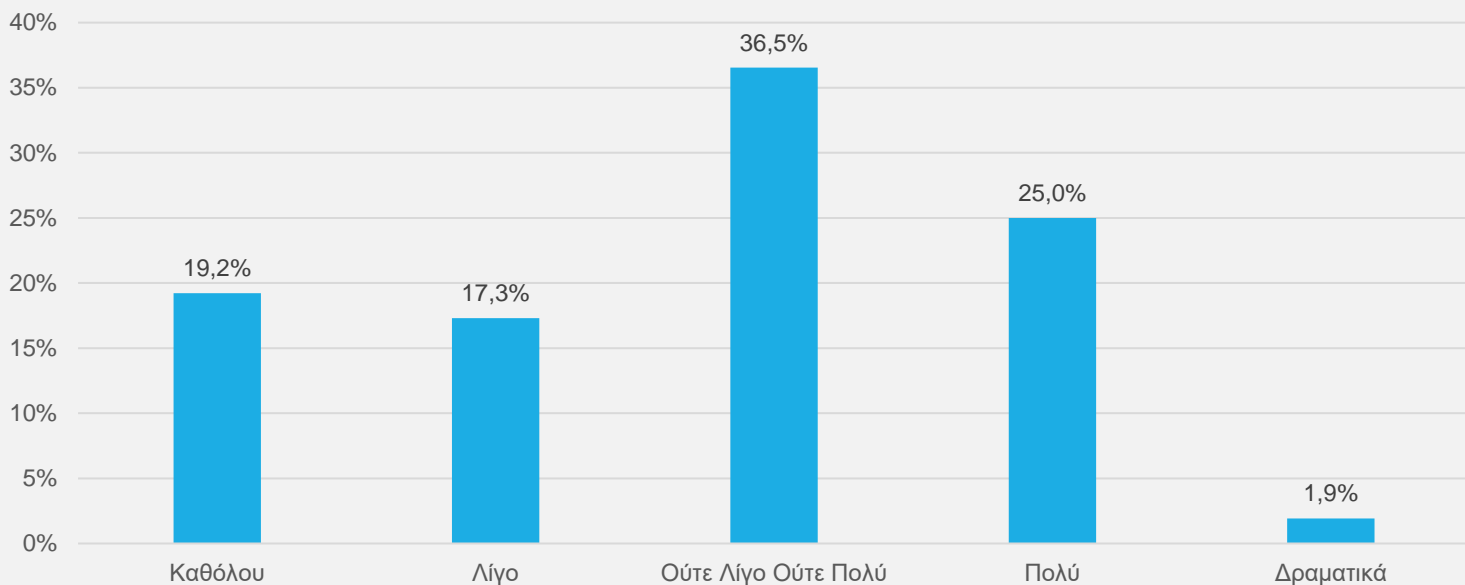
Σχήμα 12: Ποσοστό αισιοδοξίας («αισιόδοξος» & «πολύ αισιόδοξος») – απαισιοδοξίας («απαισιόδοξος» & «πολύ απαισιόδοξος»), 2007-2023

Μέρος 4^ο: Η Επίδραση της Κρίσης

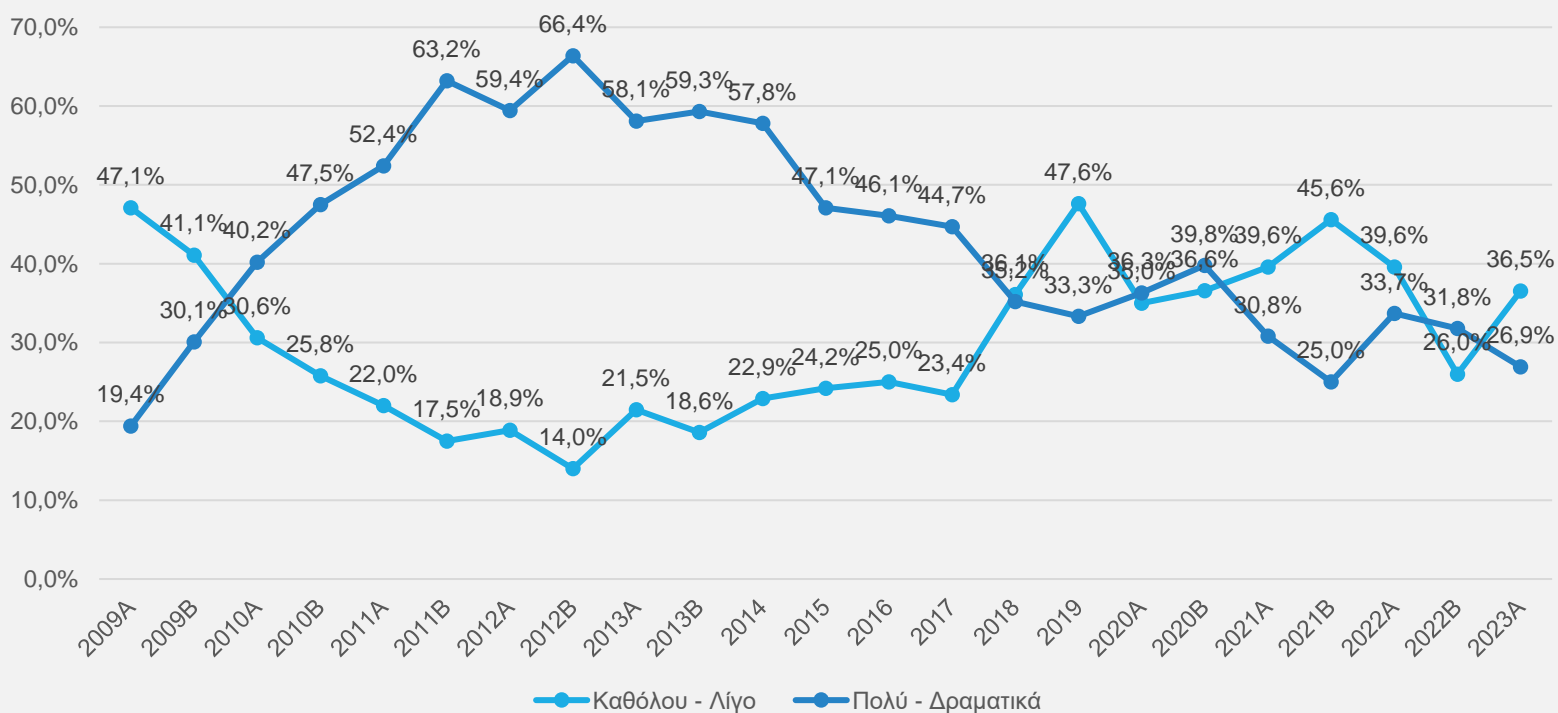
Το συγκεκριμένο μέρος της έρευνας RCI προέκυψε ως μία ευκαιρία καταγραφής των επιπτώσεων της ελληνικής οικονομικής κρίσης που ξεκίνησε το 2009 στις επιχειρήσεις που δραστηριοποιούνται στη χώρα μας. Τα τελευταία χρόνια οι ενδείξεις οδηγούσαν στο συμπέρασμα ότι, πράγματι, η κατάσταση με την «κρίση» έβαινε προς ομαλοποίηση. Η νέα πανδημική κρίση όπως προέκυψε μέσα στο 2020 αλλά και ο Ρώσο-ουκρανικός πόλεμος με τις οικονομικές τους προεκτάσεις προσδίδουν νέο ενδιαφέρον στα ευρήματα του συγκεκριμένου μέρους της έρευνας RCI.

Οι απαντήσεις στην ερώτηση για την επιρροή της κρίσης (Σχήμα 13), συνεχίζουν και ενισχύουν τις μεταπτώσεις στα αποτελέσματα των τελευταίων ετών. Έτσι, πέφτει από 31,4% σε 26,9% το ποσοστό όσων δηλώνουν ότι επηρεάζονται «πολύ» ή «δραματικά» από την κρίση, ενώ αυξάνεται από 26,1% σε 36,5% το ποσοστό αυτών που δηλώνουν ότι επηρεάζονται «λίγο» ή «καθόλου». Αν εξαιρέσουμε τη μέτρηση του προηγούμενου εξαμήνου, το ποσοστό «μη-επιρροής» από την κρίση παραμένει σε χαμηλότερα επίπεδα σε σχέση με το ποσοστό «επιρροής» από το 1^ο εξάμηνο του 2021 (Σχήμα 14).

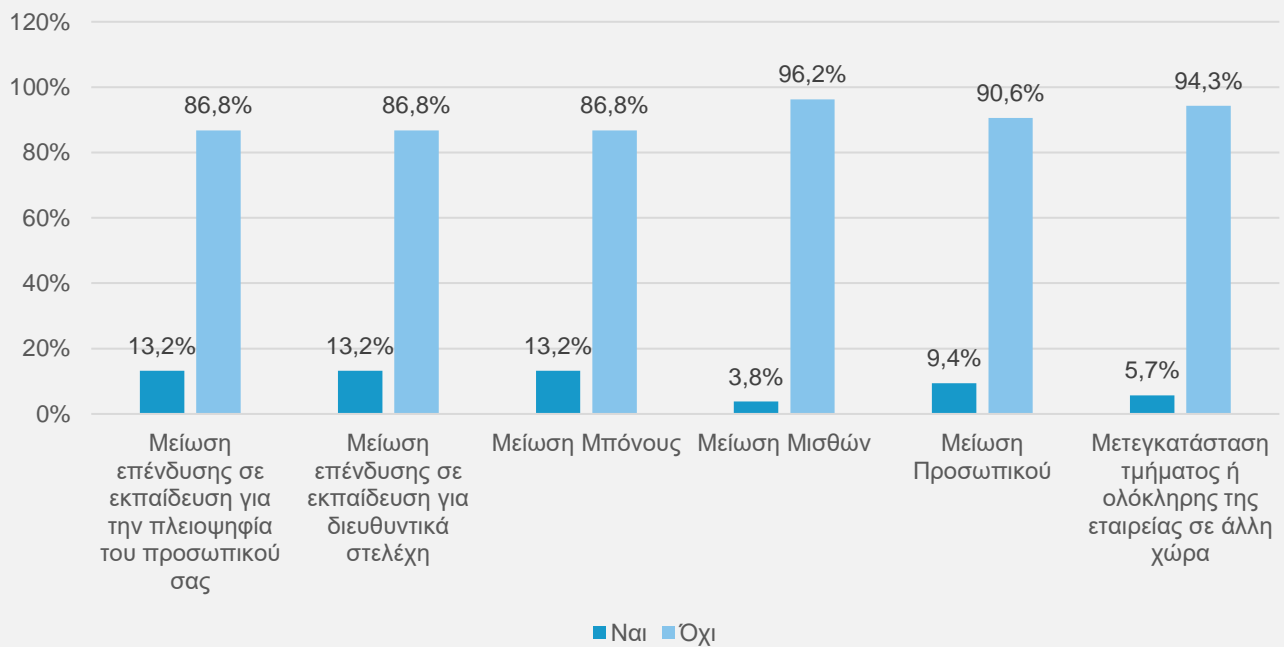
Τέλος, όσον αφορά τις ενέργειες αντιμετώπισης της κρίσης, τόσο απολογιστικά όσο και στον προγραμματισμό μελλοντικών ενεργειών, η εικόνα παραμένει η ίδια: όσοι απάντησαν στο ερωτηματολόγιο, ουσιαστικά δεν φαίνεται να θεώρησαν σκόπιμο να προχωρήσουν σε δραματικές άμεσες ενέργειες για την αντιμετώπιση της κρίσης (π.χ., μείωση προσωπικού, μισθών ή μπόνους), καθώς όλα τα σχετικά αρνητικά ποσοστά ξεπερνούν ξεκάθαρα το 80%. Ωστόσο, πρέπει να αναφερθεί ότι, και στον τομέα της αντιμετώπισης της κρίσης, τα στελέχη εμφανίζονται να αναμένουν σε μεγαλύτερο ποσοστό πλέον ότι θα αναγκαστούν να προβούν σε σχετικές ενέργειες. Περισσότερο φαίνεται, και πάλι, να επηρεάζεται η εκπαίδευση, τόσο του προσωπικού όσο και των στελεχών, αλλά και τα μπόνους (Σχήμα 15 – Σχήμα 16).

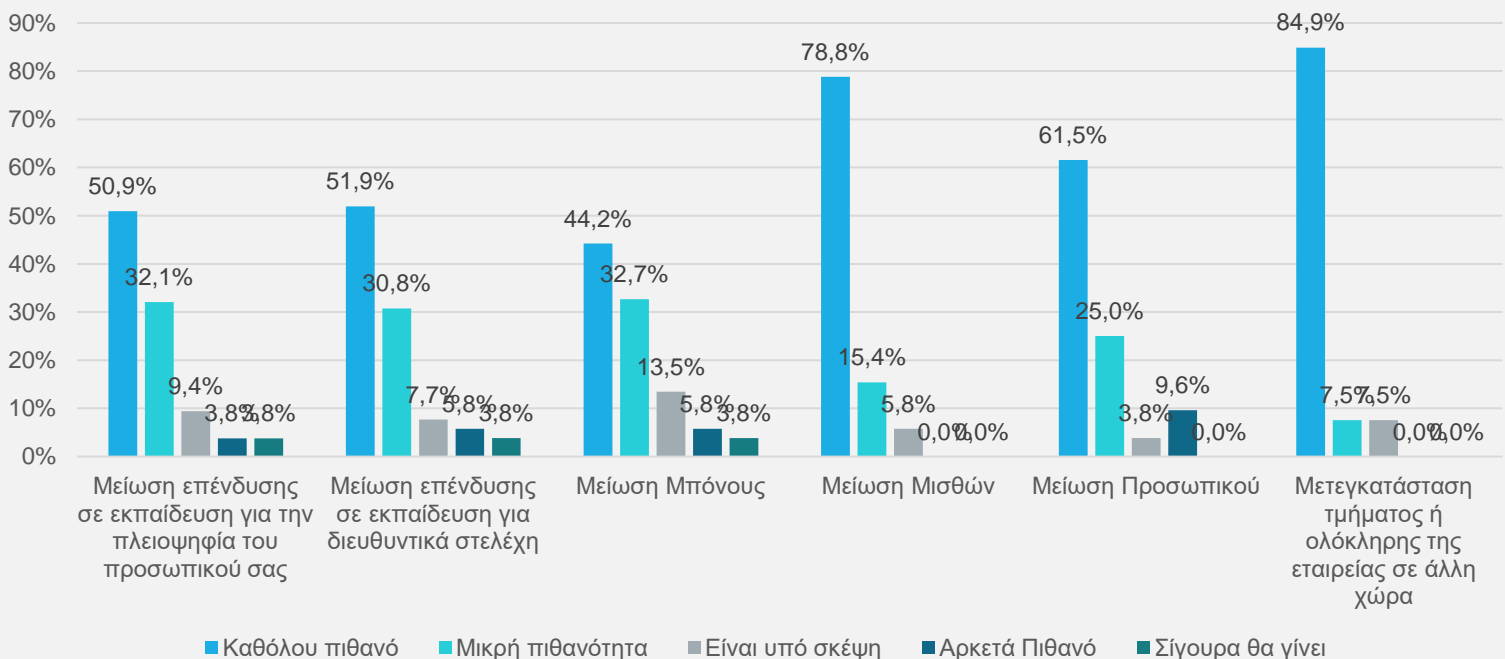
Σχήμα 13: Επιρροή κρίσης – 2023Α

Σχήμα 14: Επιρροή κρίσης – διαχρονικά

Σχήμα 15: Ενέργειες αντιμετώπισης κρίσης – τελευταίο βμηνο

Σχήμα 16: Ενέργειες αντιμετώπισης κρίσης – μελλοντικές ενέργειες

Μέρος 5^ο – Ειδικό Θέμα: Επιδημία COVID-19: Ένας χρόνος μετά

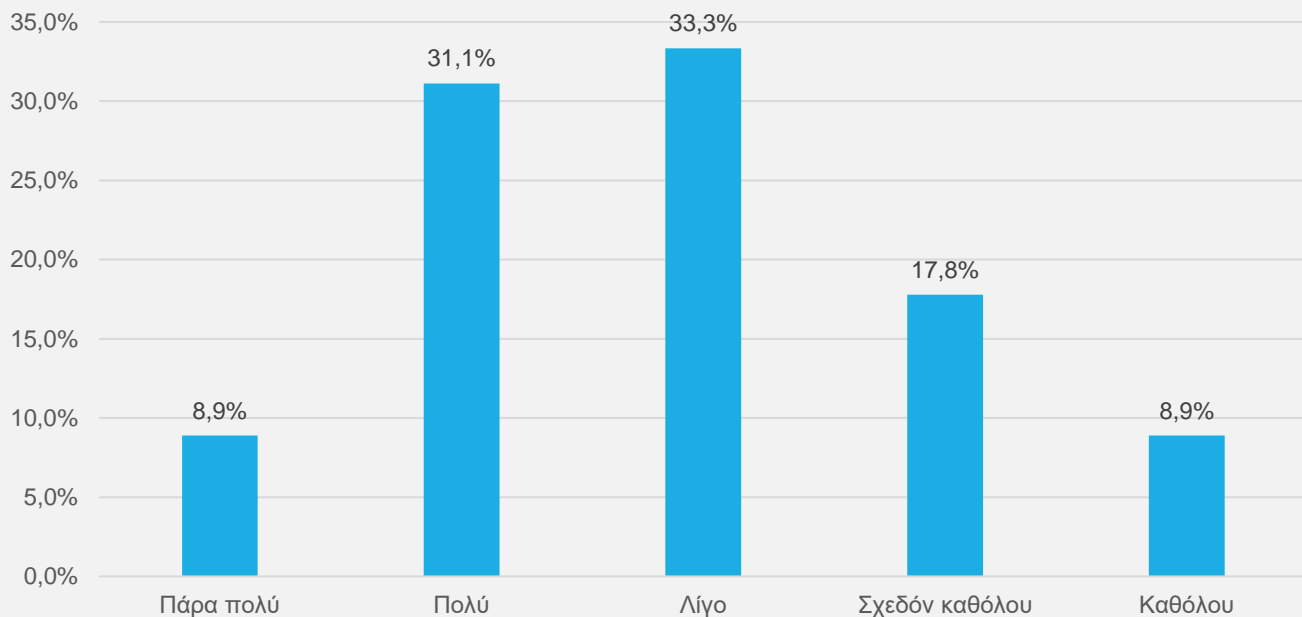
Η περιοδικότητα της διεξαγωγής της έρευνας RCI αποτελεί μία καλή ευκαιρία για τη μελέτη επίκαιρων κάθε φορά θεμάτων που ενδιαφέρουν την ελληνική επιχειρηματική κοινότητα. Σε αυτό το πλαίσιο, και με την ευκαιρία της συμπλήρωσης ενός έτους από την ομαλοποίηση της κατάστασης με την πανδημία COVID-19, η έρευνα RCI για το 1^ο εξάμηνο του 2023 αποφάσισε να διερευνήσει τις απόψεις των στελεχών των ελληνικών επιχειρήσεων για τις επιπτώσεις της πανδημίας στον τρόπο λειτουργίας των οργανισμών τους.

Σχεδόν τρεις στις τέσσερις (το 73,3%) από τις επιχειρήσεις που συμμετείχαν στην έρευνα δήλωσαν ότι επηρεάστηκαν λίγο, πολύ ή και πάρα πολύ από την πανδημία (Σχήμα 17). Ωστόσο, μόνο το 4,4% αυτών δήλωσε ότι επηρεάστηκε ξεκάθαρα αρνητικά. Το 26,5% δήλωσε ότι επηρεάστηκε θετικά, το 48,9% ότι επηρεάστηκε και θετικά και αρνητικά, και το 20% ότι δεν επηρεάστηκε ούτε θετικά ούτε αρνητικά (Σχήμα 18). Συγκρίνοντας την οικονομική τους κατάσταση με την αντίστοιχη κατάσταση στην οποία βρισκόταν η επιχείρησή τους τόσο πριν την πανδημία όσο και με την ολοκλήρωση της πανδημίας, οι συμμετέχοντες φαίνεται να συμφωνούν ότι σήμερα βρίσκονται σε καλύτερη οικονομική κατάσταση σε σχέση και με τις δύο αυτές χρονικές στιγμές: περισσότερες από τέσσερις στις πέντε από τις επιχειρήσεις που συμμετείχαν στην έρευνα δήλωσαν ότι η οικονομική τους δραστηριότητα (έσοδα, πωλήσεις, κ.λπ.) έχει αυξηθεί συγκρινόμενη και με τις δύο αυτές χρονικές στιγμές στο παρελθόν. Συγκεκριμένα, το 52,3% όσων συμμετείχαν δήλωσε ότι η οικονομική τους δραστηριότητα έχει αυξηθεί κατά λιγότερο από 20% σε σχέση με τον Ιούλιο του 2022 (τέλος πανδημίας), ενώ το 38,6% δήλωσε ότι η οικονομική τους δραστηριότητα έχει αυξηθεί μεταξύ 20% και 50% σε σχέση με τον Μάρτιο του 2020 (προ πανδημίας) (Σχήμα 19 & Σχήμα 20).

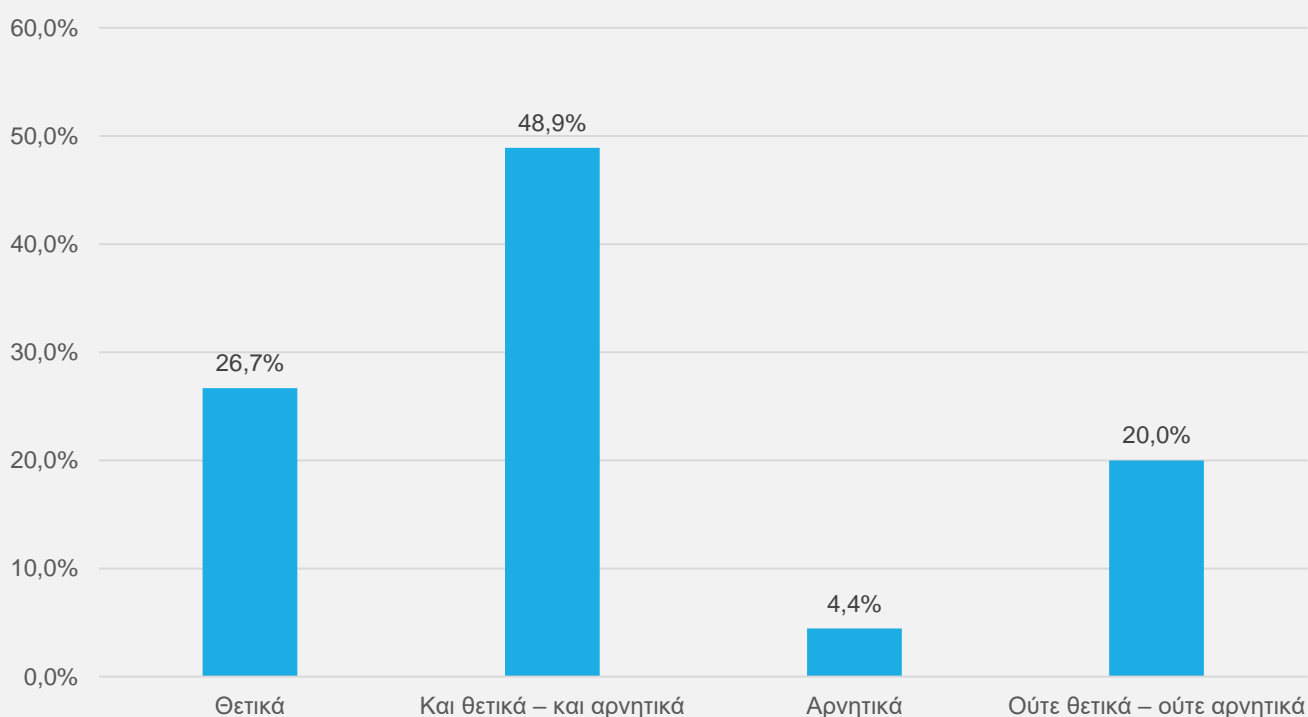
Μόνο μία στις τρεις από τις επιχειρήσεις που συμμετείχαν (το 34,9%) εκτιμούν ότι η πανδημία επέφερε σημαντική αναστάτωση (disruption) στον τρόπο λειτουργίας τους (Σχήμα 23), ενώ μοιρασμένες είναι οι απόψεις σχετικά με το αν η τελική επίπτωση από την πανδημία ήταν μεγαλύτερη, μικρότερη ή στο επίπεδο της αρχικής εκτίμησης (με ποιο δημοφιλή, με 37,2%, την τελευταία άποψη, ότι δηλαδή η τελική επίπτωση ήταν περίπου στο επίπεδο της αρχικής εκτίμησης (Σχήμα 22). Όσον αφορά τους επιμέρους λειτουργικούς τομείς της επιχείρησης, φαίνεται ότι ο COVID-19 επηρέασε περισσότερο τον τρόπο εργασίας του προσωπικού (53,5%), ενώ σε απόσταση ακολουθούν οι πωλήσεις (16,3%) και το σύστημα προμηθειών (14%) (Σχήμα 21). Όσον αφορά τους παράγοντες οι οποίοι βοήθησαν τις επιχειρήσεις να ξεπεράσουν την κρίση, πέντε φαίνεται να θεωρούνται βασικοί: η ποιότητα του ανθρώπινου δυναμικού (19,8%), η εταιρική κουλτούρα (16,2%), η ισχυρή θέση στην αγορά (15,3%), οι σχέσεις με τους πελάτες (14,4%), και η οργάνωση/ προετοιμασία που είχε γίνει (13,5%) (Σχήμα 24). Συνολικά οι πέντε αυτοί παράγοντες αφορούν σχεδόν τέσσερις στις πέντε απαντήσεις που δόθηκαν (το 79,2%).

Τέλος, η έρευνα RCI διερεύνησε τον τομέα που επηρεάστηκε περισσότερο από την πανδημία, σύμφωνα και με τις απαντήσεις των ίδιων των επιχειρήσεων παραπάνω, δηλαδή τον τρόπο εργασίας του προσωπικού. Σύμφωνα με τις απαντήσεις των ίδιων των στελεχών λοιπόν, σήμερα, ένα χρόνο μετά την λήξη των έκτακτων μέτρων λόγω COVID-19, σχεδόν ο ένας τους δύο εργαζόμενους (το

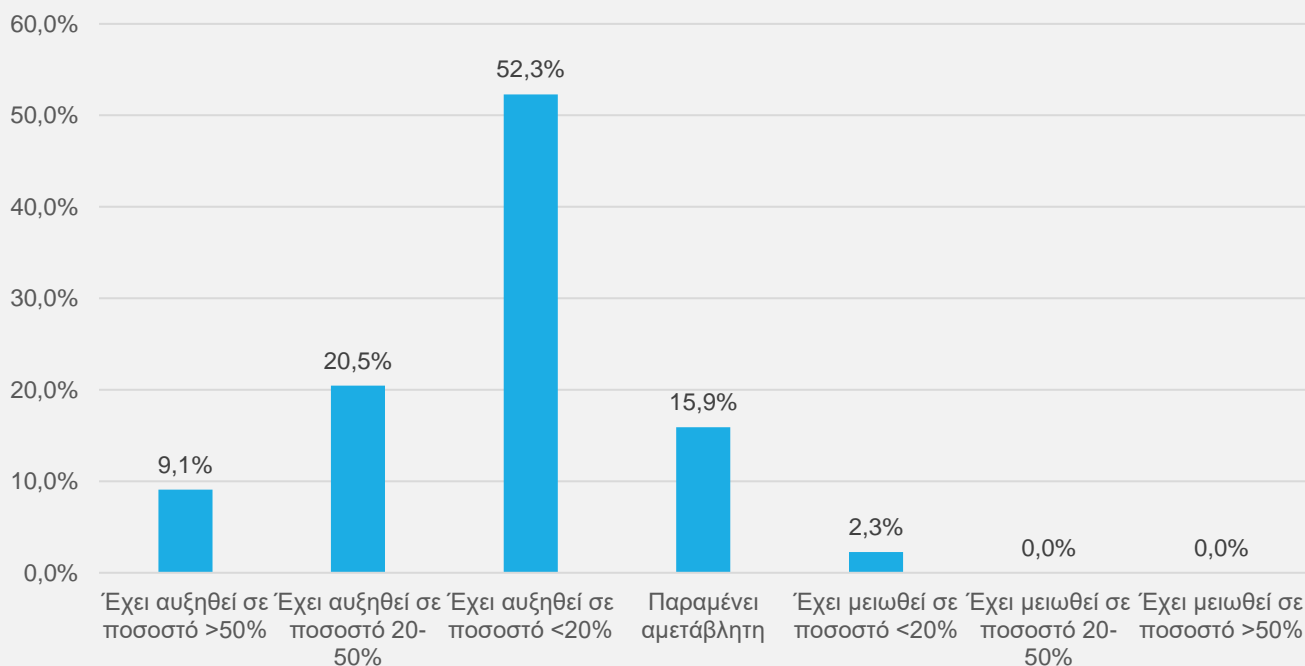
48,8%) ακολουθεί το υβριδικό μοντέλο εργασίας (κάποιες ημέρες από το γραφείο και κάποιες από το σπίτι), το 41,9% εργάζεται αποκλειστικά από το γραφείο, και μόνο το 9,3% εργάζεται αποκλειστικά από το σπίτι (Σχήμα 25). Από όσους εργάζονται με το υβριδικό μοντέλο, δύο στους τρεις (το 66,6%) πρέπει να βρίσκονται στο γραφείο τις περισσότερες ημέρες της εβδομάδας (Σχήμα 26). Διιστάμενες εμφανίζονται οι απόψεις των στελεχών αναφορικά με την εξ αποστάσεως εργασία. Ένας στους τέσσερις (το 74,4%) δεν τη θεωρεί ούτε περισσότερο ούτε λιγότερο παραγωγική σε σχέση με την εργασία με φυσική παρουσία στο γραφείο (Σχήμα 28), ενώ ένας στους τρεις (το 68,1%) θεωρεί είτε ότι σε κάποια σημεία ωφελεί και σε άλλα βλάπτει την επιχείρηση είτε ότι ούτε την ωφελεί ούτε την βλάπτει (Σχήμα 27). Τελειώνοντας, πρέπει να αναφερθούμε στο οξύμωρο του ότι, ενώ το 18,6% των ερωτηθέντων θεωρεί την εξ αποστάσεως εργασία λιγότερο παραγωγική σε σχέση με την εργασία από το γραφείο (και μόνο το 7% πιστεύει το αντίθετο), ωστόσο, το 27,3% απαντά ότι η εξ αποστάσεως εργασία ωφελεί την επιχείρηση (και μόνο το 4,5% ότι την βλάπτει).

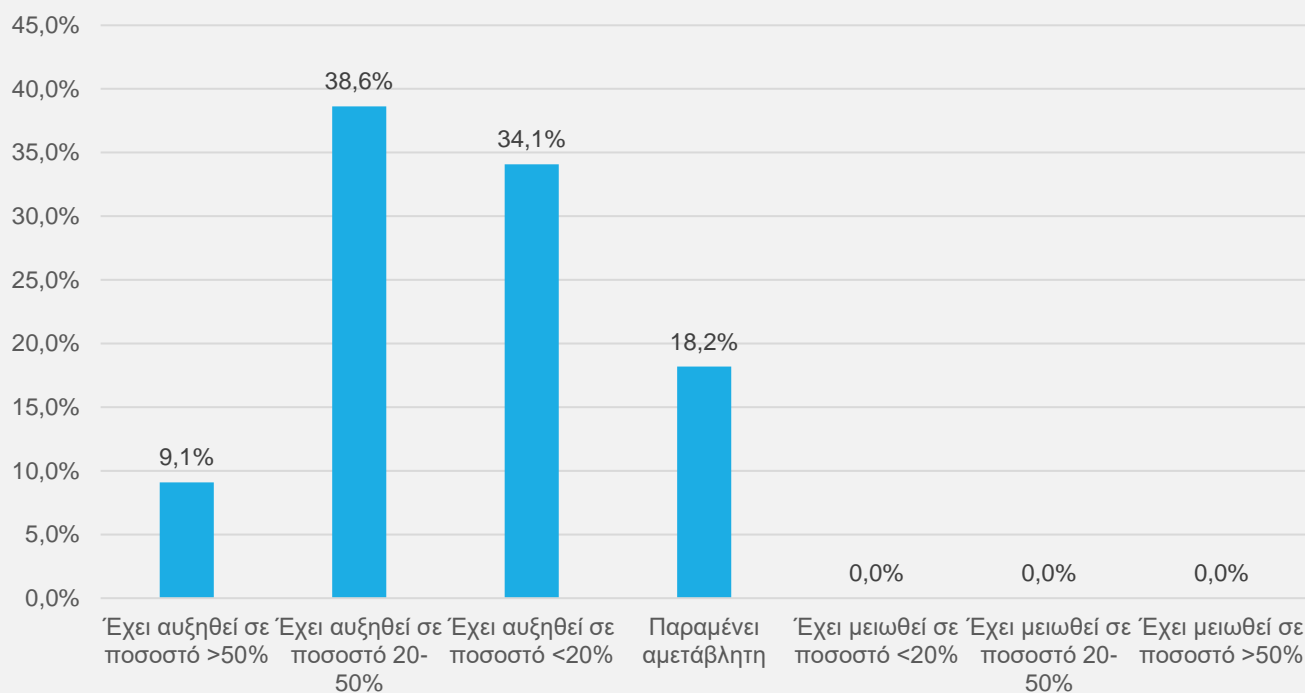
Σχήμα 17: Η κρίση COVID-19 επηρέασε την επιχείρηση (Α)

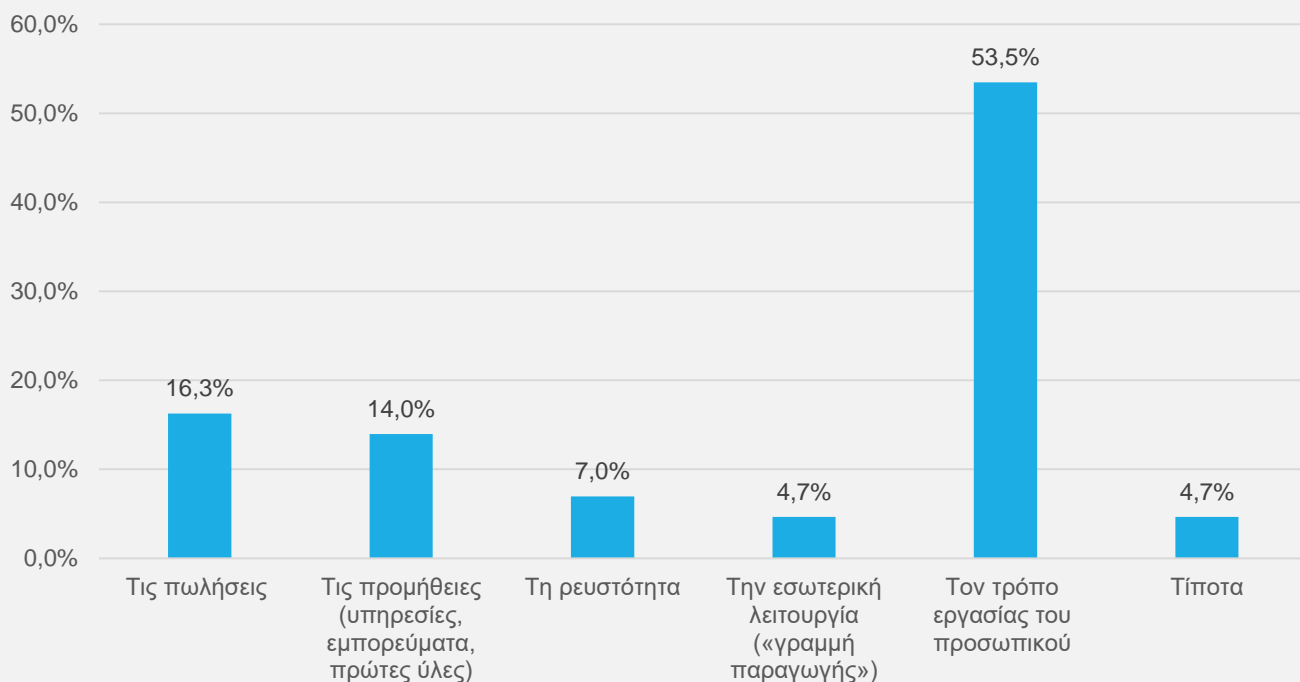
Σχήμα 18: Η κρίση COVID-19 επηρέασε την επιχείρηση (Β)

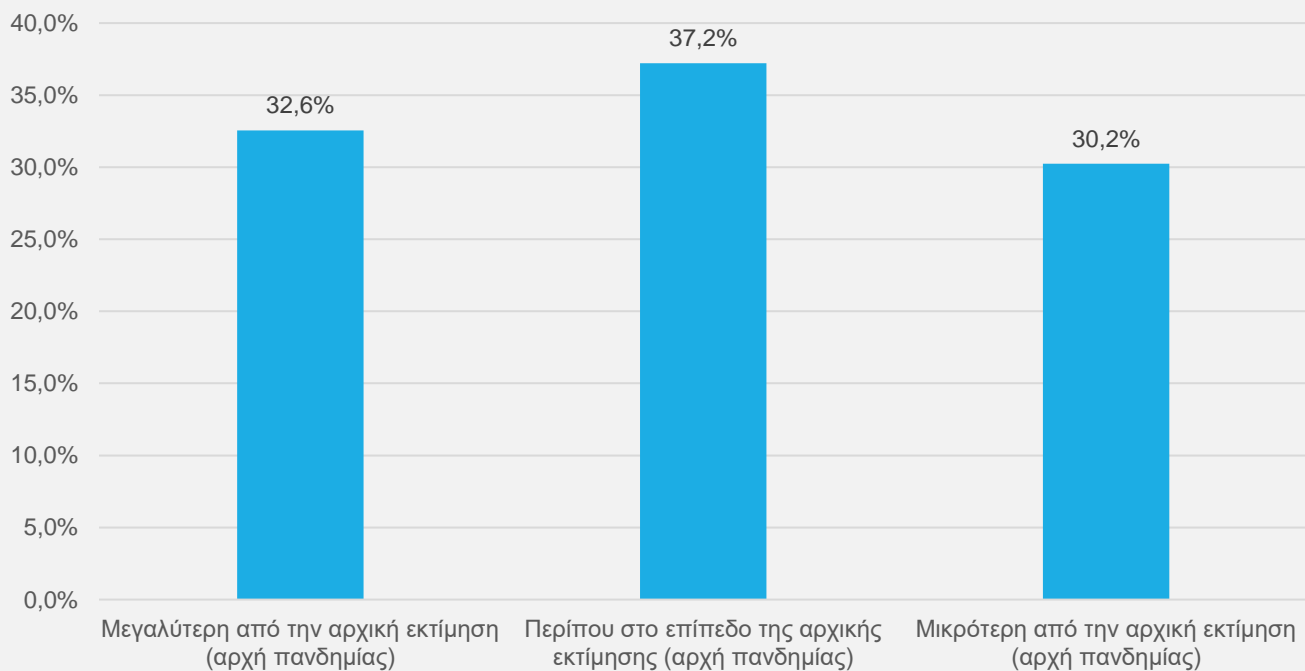
Σχήμα 19: Η οικονομική δραστηριότητα της επιχείρησης (έσοδα, πωλήσεις, κ.λπ.) σήμερα σε σχέση με ένα χρόνο πριν (Ιούλιος 2022)

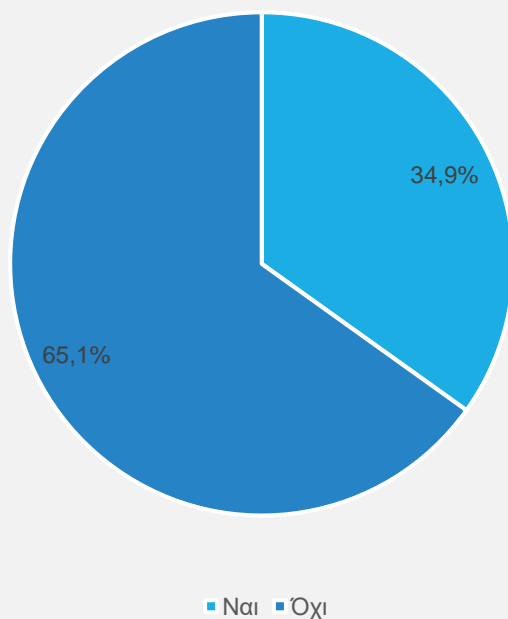
Σχήμα 20: Η οικονομική δραστηριότητα της επιχείρησης (έσοδα, πωλήσεις, κ.λπ.) σήμερα σε σχέση με την περίοδο προ πανδημίας (αρχές 2020)

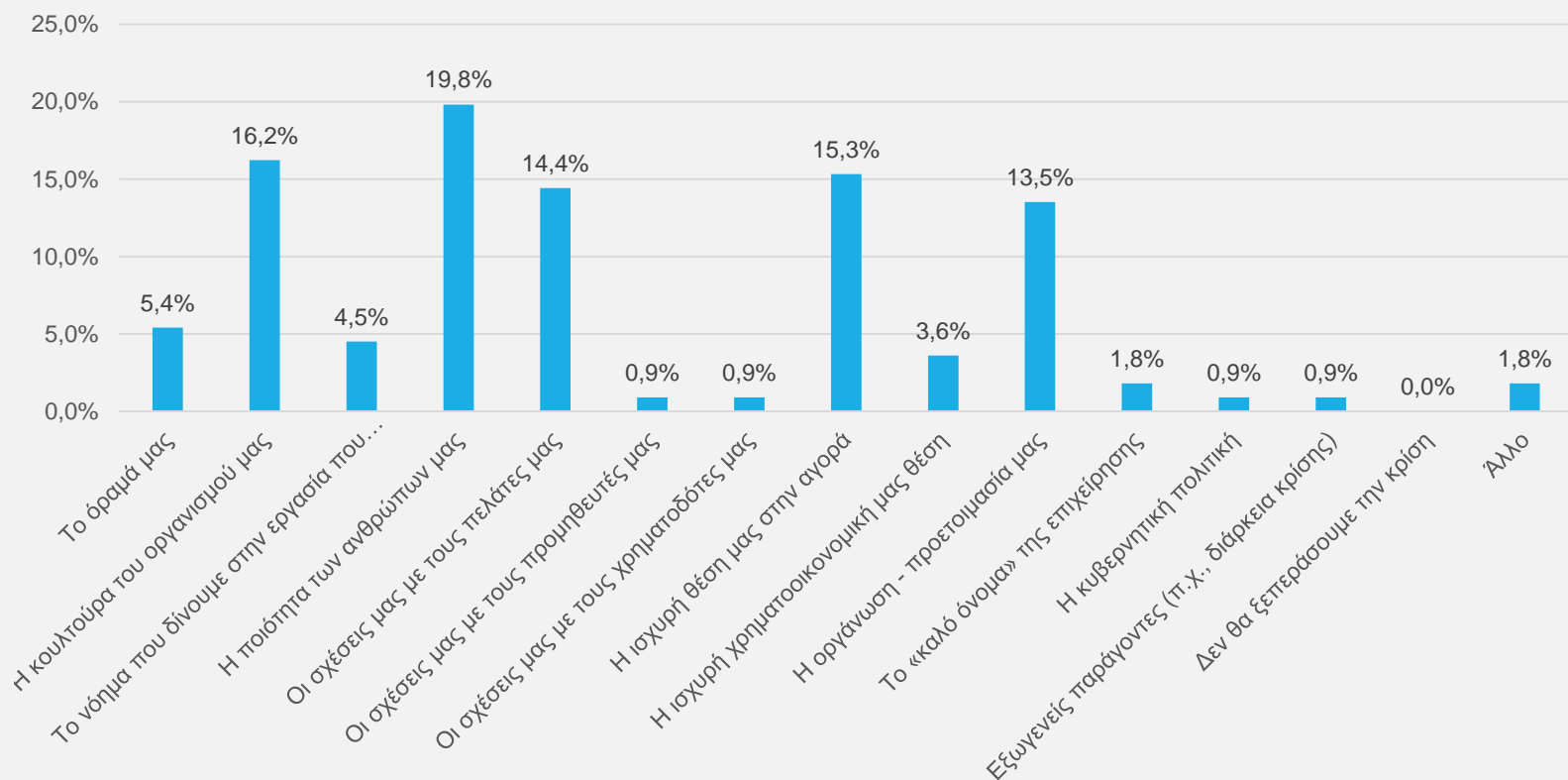
Σχήμα 21: Η πανδημία COVID-19 επηρέασε περισσότερο

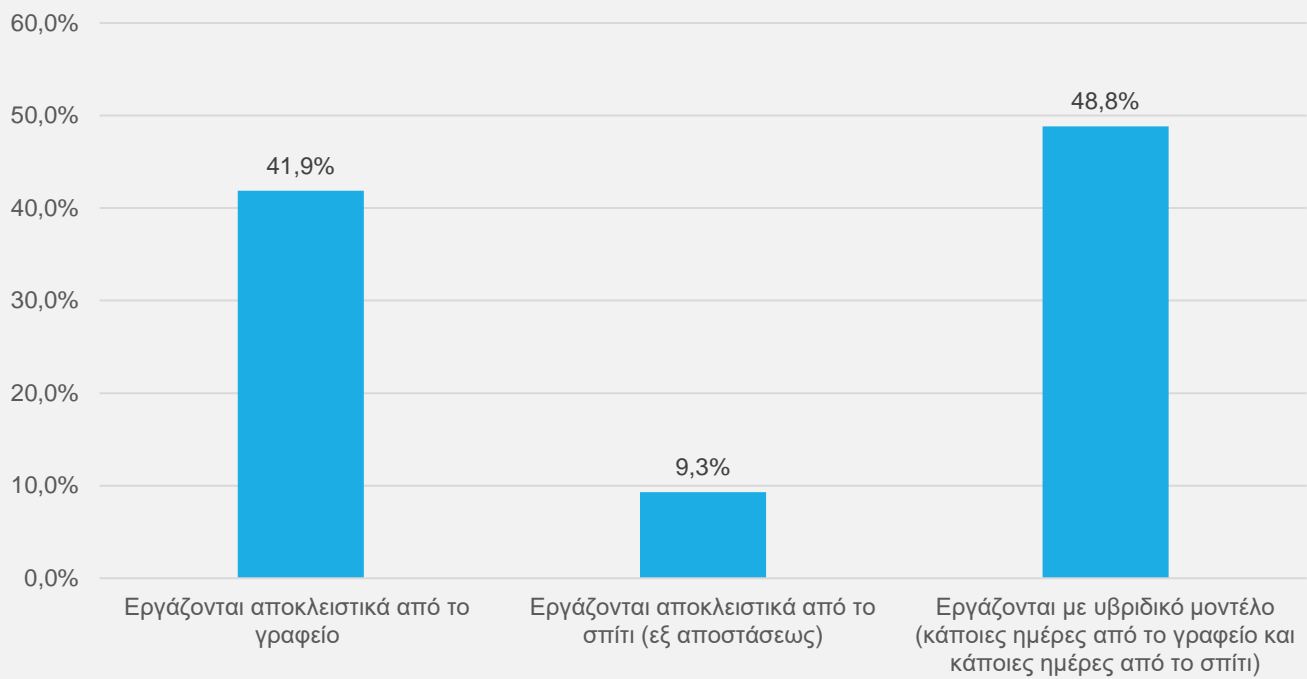
Σχήμα 22: Η πραγματική επίπτωση της κρίσης πανδημίας COVID-19 ήταν

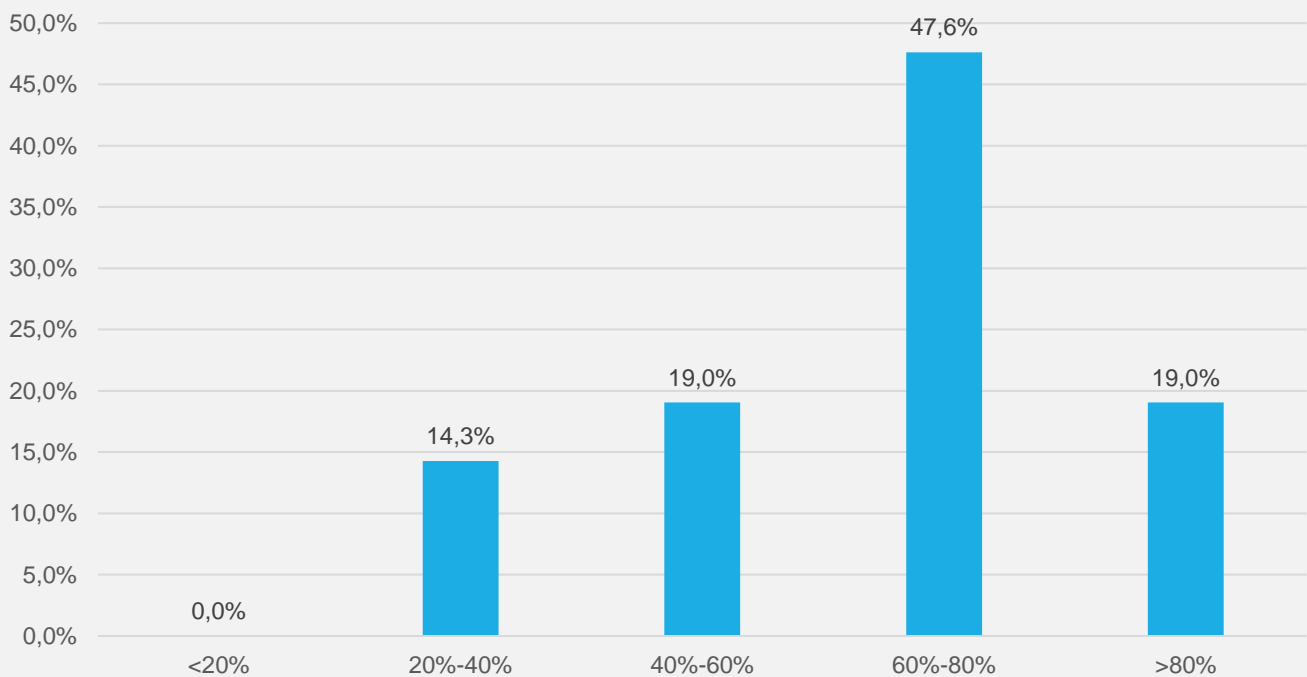
Σχήμα 23: Ο COVID-19 έφερε σημαντική αναστάτωση (disruption) στον τρόπο λειτουργίας της Επιχείρησης

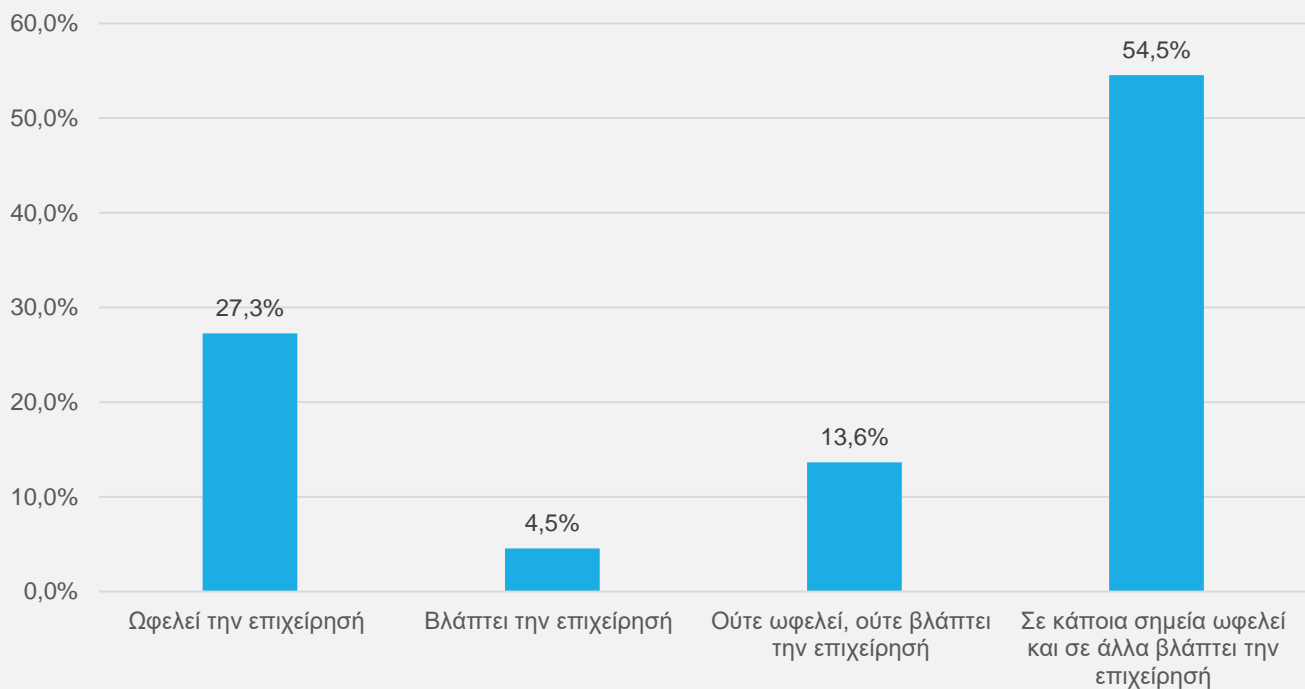
Σχήμα 24: Αυτό που βοήθησε την επιχείρηση να ξεπεράσει την κρίση COVID19 ήταν

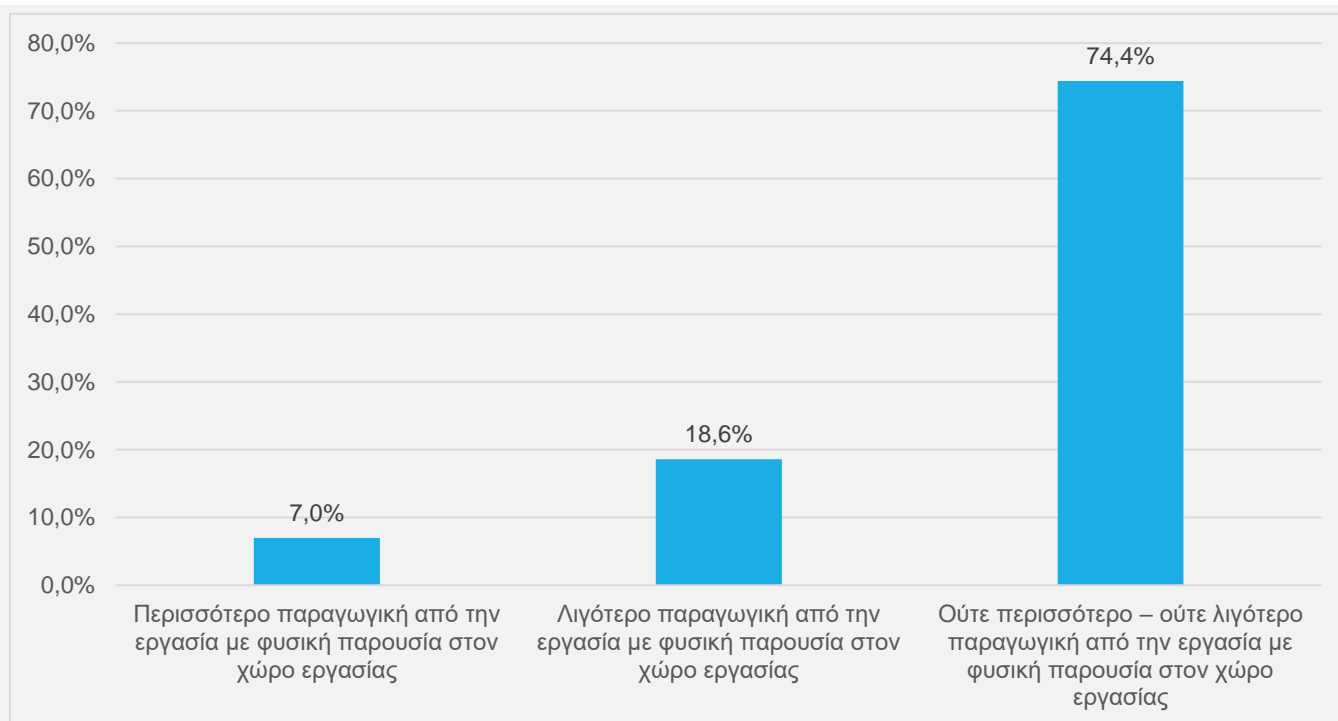
Σχήμα 25: Οι εργαζόμενοι στην επιχείρηση σήμερα

Σχήμα 26: Ποσοστό εργασιακού χρόνου που απαιτείται οι εργαζόμενοι να έχουν φυσική παρουσία στο γραφείο

Σχήμα 27: Η εξ αποστάσεως εργασία

Σχήμα 28: Η εξ αποστάσεως εργασία είναι

Συμπεράσματα

Η έρευνα RCI για το α' εξάμηνο του 2023 προσφέρει χρήσιμα συμπεράσματα για την καλύτερη κατανόηση της κατάστασης στην οποία βρίσκονται οι ελληνικές επιχειρήσεις, με έμφαση σε θέματα που αφορούν κυρίως το ανθρώπινο δυναμικό, αλλά και στοιχεία που μπορούν να χρησιμοποιηθούν για την εκτίμηση της μελλοντικής εξέλιξης της επιχειρηματικής δραστηριότητας στη χώρα μας. Έτσι:

1. Ο δείκτης RCI, παρά το ότι παρουσίασε μικρή μείωση, παραμένει σε ιστορικά υψηλά επίπεδα: ο γενικός δείκτης μειώθηκε κατά 1,7 μονάδα στο 136,7, ενώ ο δείκτης εξειδικευμένου και στελεχιακού προσωπικού έπεσε κατά 2,9 μονάδες στο 130,9. Είναι ενδιαφέρον να σημειώσουμε ότι η πτώση φαίνεται να οφείλεται κυρίως στις ανησυχίες των στελεχών για την κάλυψη των αυξημένων αναγκών τους σε νέο προσωπικό.
2. Οι ελληνικές επιχειρήσεις εμφανίζονται γενικά αισιόδοξες: σχεδόν δύο στις τρεις ελληνικές επιχειρήσεις δηλώνουν αισιόδοξες ή και πολύ αισιόδοξες για το μέλλον, ενώ μόνο μία στις πέντε απαισιόδοξη ή πολύ απαισιόδοξη. Και τα δύο μεγέθη εμφανίζουν βελτίωση (στην περίπτωση μάλιστα του ποσοστού αισιοδοξίας σημαντική) σε σχέση με την προηγούμενη μέτρηση.
3. Όσον αφορά την επιρροή της κρίσης, έπεσε το ποσοστό όσων δηλώνουν ότι επηρεάζονται και αυξήθηκε το ποσοστό αυτών που δηλώνουν ότι δεν επηρεάζονται από την κρίση. Και στη συγκεκριμένη περίπτωση έχουμε τη συνέχιση μιας τάσης σε βάθος χρόνου, καθώς, με την εξαίρεση του 2^{ου} εξαμήνου του 2022, το ποσοστό όσων δηλώνουν ότι επηρεάζονται από την κρίση παραμένει σταθερά χαμηλότερο από το ποσοστό εκείνων που δηλώνουν ότι δεν επηρεάζονται από την κρίση.
4. Τέλος, στο ειδικό θέμα της επιρροής της πανδημίας COVID-19 στις ελληνικές επιχειρήσεις, όπως αυτή εκτιμάται από τα στελέχη τους έναν χρόνο μετά τη λήξη της ανώμαλης αυτής κατάστασης, φαίνεται ότι οι επιχειρήσεις στην Ελλάδα σαφώς επηρεάστηκαν αλλά ελάχιστα με ξεκάθαρα αρνητικό τρόπο. Η μεγάλη πλειοψηφία όσων απάντησαν δήλωσαν ότι σήμερα βρίσκονται σε καλύτερη θέση από άποψη οικονομικής δραστηριότητας σε σχέση τόσο με την έναρξη όσο και με τη λήξη της πανδημίας. Περισσότερο εμφανίζεται να έχει επηρεαστεί ο τρόπος εργασίας του προσωπικού, ενώ για να ανταπεξέλθουν στις αυξημένες απαιτήσεις της ανώμαλης περιόδου απάντησαν ότι βασίστηκαν κυρίως στην ποιότητα του ανθρώπινου δυναμικού τους και στην εταιρική τους κουλτούρα. Αναφορικά με την εξ αποστάσεως εργασία, παρά το ότι οι μισές από τις επιχειρήσεις που έλαβαν μέρος στην έρευνα εφαρμόζουν το υβριδικό μοντέλο εργασίας, οι απόψεις εμφανίζονται διχασμένες: ενώ περισσότεροι θεωρούν ότι η εξ αποστάσεως εργασία περισσότερο ωφελεί παρά βλάπτει την επιχείρηση, από την άλλη περισσότεροι εμφανίζονται να πιστεύουν ότι η εξ αποστάσεως εργασία είναι λιγότερο παραγωγική από την εργασία με φυσική παρουσία στο γραφείο.

For more information on the survey please contact
Mr. Aristotelis Alexopoulos at aalexopoulos@alba.acg.edu

